

De bomma had nu nog onder ons kunnen zijn

DE BOCK

► **DE BOCK:** 'OUDEREN WORDEN LANG NIET IN ELK ZORGTEHUIS VOOR VOL GENOMEN.' ANP XTRA

Leo De Bock is (°1959) is fotograaf, auteur en communicatieadviseur

Verleden week is hij nog een keer geweest. Ik ben wel al 3 weken ziek, ge weet dat."

- "Ge bedoelt de dokter?"

"Ja, de dokter. Hij was een beetje ambetant. Uw zus had naar hier gebeld om te vragen wanneer hij nog eens kon langskomen, dat ik ziek was, dat het serieus was, dat ik achteruitging. Ik zeg: 'Hilde, voor mij moet ge dat niet doen. Ze hebben dat misschien niet graag.' Ik zeg: 'Ziet alstublieft wat ge zegt, want ik heb het gedaan, achteraf. Ze werken het op mij uit. En ik ben dan alleen.'"

BELGA

Dit is een deel van een gesprek, letterlijk uitgetikt, dat een vriendin van me met haar grootmoeder had, kort voor zij enkele weken geleden overleed. Josefien, 'Joske', 93, was 'de bomma', helder tot haar laatste moment, twintig jaar geleden haar man verloren. Ze is hem altijd doodgraag blijven zien. Na jaren is er de verhuizing naar een woonzorgcentrum. Ze vermeit zich in de aandacht en warmte van haar kleinkinderen.

Die kloppen nu op tafel. Bomma was ziek, wekenlang, en heeft niet de nodige zorgen gekregen. Hilde: "Zondag was het die week van haar verjaardag. Haar blik was gebroken, hoe erg ze ook haar best deed om het te verstoppen. Nog maar eens gebeld. Ik zei, vriendelijk: 'Goedenavond, ik ben de kleindochter van Josefien, ik bel om nog eens te informeren'. Het antwoord was: 'Informeren naar wat?' Ik was zeer verbouwereerd, want ik had de week voordien al gebeld en ze was al de vierde week ziek. Ze zei dat ze in een meeting zat. Dat ik niet zo ongerust moest zijn, dat het zeker niet van de longen kwam, en dat ze, als wij 's avonds komen, altijd slechter is dan 's morgens. Terwijl ik bij het eerste woord elke morgen hoorde of ze een goede of slechte dag had.

"Dinsdagmorgen zei bomma: 'Hilde, ik wil slapen, maar ik wil niet alleen zijn'. Dat was heel raar voor haar, dus van dan af waren we constant bij haar. Omdat ik het niet kon aanzien ben ik naar de directrice gegaan en heb ik gezegd: 'Sorry dat ik hier bij u kom, maar bomma is echt heel slecht, ik zie de dood in haar ogen'. Ik zei dat ik geen gehoor kreeg bij de hoofdverpleegkundige. Daarop heeft zij wel haar dossier geopend, maar

ze wist van niets, geen communicatie. 'Ze staat niet op de lijst van acute gevallen van de dokter.' Daar moest ik het mee doen.

Dood op het toilet

"Toen kreeg bomma een septische shock. Ze was heel misselijk, had braakneigingen, diarree, en ze had gebeld omdat ze slecht was, ze zei dat ze drie keer op het belletje had moeten drukken eer er iemand kwam en bomma belt heus geen drie keer in drie minuten, dus ik wil niet weten hoe lang ze daar gezeten heeft, terwijl ze al wisten dat ze zo slecht was. Toen moest ze naar spoed.

"Toen ik vanuit het ziekenhuis het rusthuis belde om haar overlijden te melden, zei de hoofdverpleegkundige in plat Antwerps: 'Faatelek zat ze giesteren al doeëd oep 't wc.' Maar wij hadden haar bij bewustzijn nog twee uur gesproken. Ik vond dat respectloos. En toen de arts mij belde, vroeg die: 'Spreek ik met Hilde, de ongeruste kleindochter?'

"Bomma is overleden aan een bacteriële infectie die perfect te behandelen was. Ze had daarom nu nog onder ons kunnen zijn. Na een lang gesprek heeft de directrice toegegeven: 'We zijn ons ervan bewust dat er werkpunten zijn die voor verbetering vatbaar zijn.' "

Ja, de meerderheid van medici en paramedici hebben een hart voor de mensen die ze behandelen en verzorgen. Nee, de verwaarlozing die hartverscheurend spreekt uit de Pano-reportage en de berichten over het zorgcentrum in Nieuwpoort zijn niet representatief. Maar ook: nee, ouderen worden lang niet in elk zorgtehuis voor vol genomen. Ja, er zijn nog andere dan in het oog springende wantoestanden, verhalen die nooit worden verteld. Nee, dat heeft niet alleen met onderbezetting, maar ja, ook met attitude te maken.

Oude mensen die aan zorg zijn overgeleverd, zijn ménsen. Ze verdienen ons respect. Tot hun laatste minuut. Wij zijn zelf de oude mensen van morgen.
